



Jan Hamáček
1. místopředseda vlády
a ministr vnitra

Praha 25. srpna 2020
Č. j. MV-124176-11/OZZ-2020

Vážená paní zástupkyně,

dovolte mi, abych reagoval na Vámi zasláný dopis ze dne 29. července 2020, č. j. KVOP-30288/2020, který se týká Vaší návštěvy v přijímacím středisku Bělá-Jezová Správy uprchlických zařízení (dále jen „zařízení“) dne 20. května 2020, výsledků této návštěvy a navržených opatření k nápravě. Rád bych Vás informoval o vyjádřeních Ministerstva vnitra k navrženým opatřením k nápravě, která byla uložena jednotlivým složkám působícím v zařízení, a zároveň o současném stavu v zařízení.

Na úvod si dovoluji připomenout, že v době nouzového stavu vyhlášeného na základě ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, dne 12. března 2020, byl na základě mimořádného opatření Ministerstva vnitra, odboru zdravotnického zabezpečení, ze dne 20. března 2020, č. j. MV-18103-26/OZZ-2020, zahájen provoz karanténních prostor v zařízení, konkrétně v objektech A a B, a to s ohledem na epidemiologickou situaci ve světě i v České republice, týkající se výskytu a šíření onemocnění COVID-19. Na provozu, stanovení a realizaci protiepidemických opatření se podílejí zejména Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra (dále jen „SUZ MV“), Zdravotnické zařízení Ministerstva vnitra (dále jen „ZZ MV“), Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „ŘSCP“) a odbor zdravotnického zabezpečení Ministerstva vnitra (dále jen „OZZ MV“). Od této chvíle **SUZ MV, ZZ MV, ŘSCP, OZZ MV (dále jen „součinnostní složky“)** **soustavně hodnotí provoz tohoto karanténního prostoru v zařízení a dle poznatků z praxe upravují provoz tak, aby byl funkční co do dodržování protiepidemických opatření, a zároveň tak, aby nebyla opomíjena právní stránka věci a nedocházelo ke špatnému zacházení s umístěnými cizinci či k ohrožení života a zdraví osob v tomto zařízení.**

Hlavním cílem výše uvedeného opatření bylo a stále je zamezení zavlečení onemocnění COVID-19 do zařízení, neboť v takovém případě by došlo nejen k ohrožení života

a zdraví personálu či umístěných cizinců, ale také k ochromení chodu tohoto zařízení, které by se ocitlo v karanténě. Takový stav by měl za následek uzavření zařízení a došlo by k zablokování celého migračního systému, což považuji s ohledem na mezinárodní závazky České republiky za nepřijatelné. V době nouzového stavu, kdy se plošně přistupovalo k přísným restrikcím, byl tento systém karanténních prostor v zařízení nastaven velmi přísně, a to s ohledem na epidemiologickou situaci ve světě i v České republice, a s ohledem na vyhlášení nouzového stavu na území České republiky. Byla zvolena maximalistická protiepidemická ochrana s tím, že se podmínky výše uvedeného mimořádného opatření budou měnit v závislosti na vývoji epidemiologické situace, v závislosti na poznatcích z praxe provozu těchto karanténních prostor, i v závislosti na zkušenostech s chováním koronaviru SARS-CoV-2, který se začal v populaci nově šířit.

Předmětné mimořádné opatření ze dne 20. března 2020, č. j. MV-18103-31/OZZ-2020, bylo již zrušeno a bylo vydáno nové mimořádné opatření. **Podmínky k umístování osob do karantény byly rozvolňovány tak, aby nedocházelo k neudržitelnému zatížení karanténních prostor a jejich provozu, a zároveň tak, aby karanténou umístění cizinci procházeli rychle, efektivně a co nejdříve se dostali do běžného režimu, a to stále se zřetelem na ochranu zdraví cizinců v běžném režimu i personálu zařízení.** V této souvislosti mi dovoluje uvést dva zásadní příklady, které napomohly k celkové stabilizaci karanténních prostorů:

1. Byl omezen okruh skupin cizinců, na které se karanténní opatření vztahují

V současné době se karanténní opatření vztahují na nově zajištěné cizince do zařízení pro zajištění cizinců s výjimkou těch, kteří podstoupili RT-PCR test na přítomnost koronaviru SARS-CoV-2 s negativním výsledkem v rámci zajištění podle § 27 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, na zcela nové žadatele o udělení mezinárodní ochrany a na cizince přicházející do zařízení SUZ MV v rámci tzv. dublinského řízení ze zemí se středním (oranžové země) a vysokým (červené země) rizikem nákazy.

V blízké době bude okruh cizinců opět upraven, a sice budou z něj vyjmuti noví žadatelé o mezinárodní ochranu, kteří budou v rámci příchodu do přijímacího střediska testování RT-PCR testem na přítomnost koronaviru SARS-CoV-2, jehož výsledek bude znám do několika hodin, odpadne tak nutnost pobytu v karanténních objektech. V současné době je tento systém intenzivně připravován.

2. Zkrácení karanténní doby

Již od vydání mimořádného opatření ze dne 18. června 2020, č. j. MV-18103-47/OZZ-2020, je nařízené karanténní opatření okamžitě ukončeno po předložení negativního výsledku RT-PCR testu na přítomnost koronaviru SARS-CoV-2. V současné době se tento test provádí ihned při příjmu, tedy 1. den, a výsledky jsou zpravidla do 48 hodin, tzn., že cizinec v karanténním objektu setrvá jen do doby negativního výsledku provedeného testu, tedy přibližně 3 dny.

Ve Vašem dopise mne žádáte o vyjádření ke kapitole 3 Vaší zprávy z návštěvy zařízení, která se týká právního titulu přijatých karanténních opatření. **V kontextu právního titulu bych rád sdělil, že je třeba brát v úvahu, jak specifické toto zařízení je a jak citlivé může být při zavlečení onemocnění COVID-19, mimo to je třeba brát v úvahu také dosavadní zkušenosti s chováním koronaviru SARS-CoV-2, kdy velmi podstatná část osob pozitivních na onemocnění COVID-19 má bezpříznakový průběh, a i přesto tuto nemoc šíří.** Při nařizování karanténních opatření je opakovaně naráženo na několik problémů, které komplikují individualizovaný přístup karanténních opatření. Jedním z nich je skutečnost, že onemocnění COVID-19 se šíří i na území České republiky, nikoli jen v zahraničních státech, **je tak nemožné vyloučit, že se příchozí cizinec v posledních 14 dnech nedostal do kontaktu s tímto infekčním onemocněním, proto je považován za fyzickou osobu podezřelou z nákazy.** Samozřejmě je pravdou, že v rámci výkonu působnosti civilního orgánu ochrany veřejného zdraví není z tohoto pohledu postupováno takto přísně, neboť pak by, jak správně uvádíte, skončila v karanténě celá Česká republika. Je třeba brát v potaz, že cizinec přichází do zařízení ubytovacího typu, kde může ohrozit nejen zdraví a životy ostatních cizinců či personálu (v rámci pobytu v zařízení dochází k významně epidemiologickým kontaktům), ale také chod tohoto zařízení.

Dalším problémem, který je součinnostními složkami velmi často diskutován, je důvěryhodnost sdělení cizinců o jejich pohybu v posledních 14 dnech a jeho prokázání. Z praxe bohužel vyplývá, že by mohlo dojít k nepravdivým sdělením, na základě kterých by se významně zvýšilo riziko zavlečení onemocnění COVID-19 do zařízení.

Karanténní opatření jsou nařizována v souladu s § 67 odst. 1 a § 64 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V době výkonu služby státních zaměstnanců oddělení ochrany veřejného zdraví OZZ MV je rozhodnutí vyhotovováno v písemné formě bezodkladně po obdržení informace o příchodu cizince do zařízení. V době mimo výkon služby je po obdržení informace o příchodu cizince do zařízení o nutnosti provedení karanténních opatření informován prostřednictvím e-mailu personál ZZ MV a ŘSCP zařízení s tím, že rozhodnutí o nařízení karanténních opatření je vydáno nejbližší pracovní den. **Vzhledem k povaze protiepidemických opatření, která mají za cíl zamezení šíření infekčního onemocnění COVID-19 v zařízení a zajištění ochrany a zdraví personálu i dalších cizinců v zařízení, je třeba karanténní opatření vykonávat bezodkladně po příchodu cizince do zařízení. V opačném případě hrozí významný epidemiologický kontakt v případě později prokázané nákazy a uzavření celého zařízení do karantény.**

Dovolte mi uvést, že problematika karanténních prostor v zařízení mi není lhostejná a soustavně se snažíme hledat cesty a systémy, které nám pomohou vybalancovat požadavky na ochranu veřejného zdraví, ochranu lidských práv a bezpečnost a ochranu zdraví a života při práci. Nový systém protiepidemických opatření, který nám napomůže zamezit zavlečení onemocnění COVID-19, je soustavně připravován a **hlavním cílem je připravit takový systém, ve kterém se do karanténních prostor dostanou pouze individuální jednotky případů na základě individuálního hodnocení situace.** V současné době je v souladu s ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví ze dne 31. července 2020, č. j. MZDR 20599/2020-20/MIN/KAN, prováděno v nejvyšším možném počtu případů testování cizinců při zahájení řízení o zajištění v gesci Policie České republiky, díky čemuž se do zařízení již dostává zajištěný cizinec rovnou na předubytovací část zařízení a karanténním prostorem vůbec

neprochází. Je také připravován nový systém přijímání žadatelů o udělení mezinárodní ochrany do zařízení, aby nemuseli procházet karanténním prostorem a riziko zavléčení onemocnění COVID-19 do přijímacích středisek SUZ MV bylo vyloučeno hned v počátku přijetí cizince v řádu několika hodin. Karanténní prostory v zařízení tak v blízké budoucnosti budou sloužit jen cizincům, kteří odmítnou podstoupit RT-PCR test na přítomnost koronaviru SARS-CoV-2, nebo těm cizincům, kteří byli ve styku s pozitivně testovanou osobou.

Závěrem bych Vám chtěl, vážená paní zástupkyně, poděkovat za Vaši činnost a spolupráci v rámci našich zařízení. V příloze naleznete zprávu o vyjádřeních k opatřením k nápravě a dalším požadavkům, které byly ve Vaší zprávě určeny.

Děkuji za spolupráci.

S pozdravem

Jan Hamáček

Vážená paní
Mgr. Monika Šimůnková
zástupkyně veřejného ochránce práv
Veřejný ochránce práv
Údolní 39
602 00 Brno